

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a esse de 2 ori: Mercuria si Sambet'a F6ica una data pe septemana, — Pretiulu: pe 1 anu 10 fr. v. a. Pentru tieri externe 15 f. pe unu anu s6u 45 doideceri, or 3 galbini si 3 doideceri mon. sunat6ria. Se prunuma la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie ad. de 10 vorbe mari s6u mici inserate se ceru 8 cr. Tacs'a timbrala e 30 cr. de facare publicare. Fara depunerea acestui pretiu inainte nu se voru mai primi publicari.

Nr. 69.

Brasiovu, 2. Septembrie 1861.

Anulu XXIV.

Cine intarita pe romani asupra magiarilor ?

(Incheiere din Nr. trec.)

Characterulu si cuventulu celu nobilu alu magiarului — dupa cum ve place a dice — in legile v6stre si chiaru in celea de 1848, decatu care mai liberale — d6ca se potu onor6 cu astfelu de nume — magiarii nu potu produce — s'a manifestatu nenobilu, si in faptele si aplicarea loru dupa 20. Octombrie 1860, prin t6te comitatele si in a-celea inca, unde romanii au absoluta maioritate vicleanu, amegitoriu si nefratiescu, ignorandu pe romani, ba cu numele intregului comitatu lucrandu in contra intereseloru loru, si a fratietatei tocma asia de volnicesce, c6 si inainte de 1848, candu in comitate er6 numai despotismulu, si supremati'a magiara disput6ria despre s6rtea romanulu. —

Ne place, iubitoru frati magiari, libertatea — de care asia frumosu vorbiti, — ne place f6rte constitutionalismulu, d6ra mai tare ne place ca v6a.

Inse ne place se le avemu si noi intocma si in aceea si mesura ca 'si voi, si impreuna cu voi deplina intru t6te, cu aceea perfecta egalitate, si cu t6te privilegiurile de nationalitate si de limba, precum le voiti si voi, pentru voi. —

Intielegeti, iubiti frati magiari, libertatea, egalitatea tuturor drepturilor politice cu voi si in mesur'a aceea, in care voi o intielegeti pentru voi — ca altmintrelea cuventulu „egalitate“ va reman6 numai o satira — apoi de sene va urm6 adeverat'a n6stra fratietate cu voi in toate! —

De acea ve spunemu 6rdianu, — se sciti, — ca acea necidecatu nu ne place se stamu la resboiu cu voi asupra despotismulu si absolutismulu, si dupa ce cu unite poteri vomu report6 triumfulu, voi se retieneti gloria, si t6te fruptele triumfulu pentru voi, si din o pane intr6ga, care amu fi dobendit'o cu totii la olalta, apoi v6a se ve retieneti mediulu, si n6a se ne aruncati numai din indurare cogile celea arse si uscate. —

Patru sute de ani, de candu militamu numai pentru glori'a si f6l6sele v6stre, fratiloru magiari! — Si ce premiu amu capatatu dela voi? —

Premiulu canelui de venatu — care dupa ce elu a stirnit in padure iepurele si t6ta diu'a a alergatu dupa elu, c6 se'lu int6rne se'lu aduca in gur'a tievei puscei domnulu seu, dupa ce l'au prinsu bietulu Capau se pune in lantiu, si abia capata, dupa atata fome si osten6la, trudinduse mai multu c6 domnulu seu, a doua trei di nesce 6se g6le, uscate. —

Nu sunteti indestuliti cu sperarea n6stra cea lunga in voi, si cu asteptarea cea desiarta a n6stra de 400 de ani pana acum?! —

Noi romanii, facisiu cu voi, iubitoru frati magiari, suntemu Stanu patitulu.

Ac6st'a e caus'a de nu ve mai potemu crede frum6seloru frase si dulciloru cuvinte, cu care ne apromiteti ceriulu si pamentulu dela Pest'a, ca faptele voastre demintiescu cu totulu cuvintele v6stre.

Ce se cautamu la Pest'a v6stra?

La Pest'a — ve spunemu 6rdianu — nu ne vomu duce, pana nu vomu ved6 in loculu apromisiuniloru legi positive, aduse in diet'a Transilvaniei si a Ungariei, prin care se fia asigurate t6te privilegiurile nationalitatei n6stre si ale limbei ei, c6 si ale v6stre. — —

Ce se cautamu la Pest'a? —

De 5 luni de dile in Pest'a jac6 adunata diet'a Ungariei. — Ce a lucratu in acestu tempu diet'a Ungariei, spre mangalarea si pentru egalitatea drepturiloru natiunei romane, s6u a altoru nationalitati nemagiare?

Nimica — ba mai pu6inu c6 nimcu!

A amagitu cu sperantia buna pe nationalitatile celea nemagiare pana acum. —

Da prin viclenia, sub feliurite pretesturi a delaturatu caus'a nationalitatiloru ad graecas calendas. —

Pentru ce?

Scie lumea causa; — voi fratiloru magiari ati avutu mare sperantia, ca dupa ce pe Austri'a o stringea reu politic'a din afara, veti storce totu ce cerei dela ea, — firesce numai pe s6m'a natiunei ma-

giare — si apoi atunci? celoralalte nationalitati le veti arunc6. ce ve veti indur6 din aceea. —

Ce se cautamu dara la Pest'a?

La diet'a Pestei? care a terorisatu, a incarcatu cu sarcasme, cu hule, cu suspitiuni si cleвете nespuse pe deputatii romani dela aceea diet'a; carii cu modesti'a t6ta a cerutu cadintiele — nu t6te — si a le natiunei romane, din egalitatea drepturiloru!! —

La diet'a Pestei? care in fapta a datu celea mai vii documinte Inmei si tuturor celoralalte colocutorie natiuni, ce potu astept6 romanii s6u alte nationalitati dela dens'a, care si dupa provocarea regelui Ungariei, facuta in rescriptulu seu, la adres'a dietei din Pesta ca se indestulede nationalitatile nemagiare si a facutu jocu din egalitatea drepturiloru — celoralalte nationalitati nemagiare — facisiu cu natiunea magiara; — precum de rusinosu documentu va serbi inaintea lumii si a posteritatei, pentru t6te secolele, miserabilulu proiectu de lege, satir'a egalitatei tuturor drepturiloru — facutu de comisiunea esmisa in caus'a nationalitatiloru, si — cum scimu din jurnale — de cas'a de josu a dietei din Pest'a, fara modificatiuni lasatu se fia de materia desbaterei —

Si apoi voi, fratiloru magiari, aveti cuventu si obrazu la o asia dieta teroristica, cu intentiuni, si reserve egoistice, despotice si suprematisatorice, pentru singur'a natiunea magiara, se ne chiamati? —

Si d6ca nu mergemu, aveti cuventu si obrazu a face, si a numi de reactionariu in contra causei v6stre egoistice pe guvernulu austriacu si pe natiunea romana de instrumentulu lui? —

Voi in comitate si in diet'a din Pest'a, in fapte si in legile v6stre sunteti cei mai mari reactionari, in contra libertatei, egalitatei si a fratietatei, facisiu cu celalalte nationalitati. —

Voi sunteti carii siliti pe t6te celalalte nationalitati se ve steie in contra. —

Voi cu sofisme voiti a amag6, si a face se cr6da lumea, ca voi sunteti cea mai liberala natiune pe lume, ca voi dati tuturoru nationalitatiloru, totu ce aveti voi din beneficiurile libertatei si ale egalitatei, candu voi sunteti cei mai neliberali, cei mai mari egoisti. —

Ce amu dobandi dela Pest'a, d6ca ne amu arunca orbesce in bratiile v6stre? Arata proiectulu celu sgarcitu, egoisticu si miserabilu de lege alu comisiunei, renduite pentru nationalitati.

Se schiambamu jugulu germanu cu celu magiaru? fer6sca Dumnedieu, ca orce jugu ilu urimu.

D6 si aceea se sciti, ca 400 de ani amu fostu heloti, sierbi, mancipiuri, si in locu de dobit6ce v6a fratiloru magiari, si amu portatu jugulu celu de feru alu vostru, si scimu dulceti'a lui!

Legile v6stre Aprob. si Comp. etc. sunt inaintea lumii — despre ac6st'a — marturiile n6stre. —

Si numai in 12 ani — cu voi dimpreuna — amu gustatu si jugulu germanu. —

Noi si de celu d'anteiu si de acestu pe urma, cu voi dimpreuna dorimu se ne mantuimu. —

Inse aflamu, ca d6ca avemu de sila de nevoia, careia noi se nu putemu st6 in contra, se alegemu intre robi'a n6stra dela magiari, si intre cea dela germani suferinda, atunci debue se preferimu ac6st'a din urma, care de e si jugu nesuferitu si umilitoriu, dara, d6ca vomu grai adeverulu, e mai umanu si mai usioru, c6 alu vostru, si „inter duo mala, minus est eligendum.“ —

Nu ve plangeti dara asupra n6stra, ca nu aveti neci o causa. —

Lasati-ne pre noi, se ne plangemu noi asupra v6stra, ca avemu unu legionu de cause, prea dr6pte. —

Nu ne numiti reactionari — candu voi sunteti aceia — voi prin legile si faptele voastre cele egoistice ne intaritati pe noi asupra voastra.

Nu mutati herbulu celu plinu de uritiune de sub voi, sub altulu. —

Fiti frati adeverati, nu ne tieneti la voi cu viclesiugulu si cu poterea partea ce ni se cuvine diu mosi'a comuna. —

Nu ve bateti capulu, nu miscati t6te pietrile, c6 se ne mai suprematisati, c6 se ne contopiti in natiunea v6stra cea magiara, c6 se ne faceti magiari, ve spunemu acum pentru totudeuna 6rdianu, ca nu ne vomu las6 nece odata se ne magiarisati, mai bine murimu toti romanii, decatu se ne prefacemu in natiune magiara or alta nemagiara.

Voi, in anii nu de multu de 1848 trecuti, ati tramisu in Asia si in lumea larga pe unu Csoma, pe unu Kőrösi, se ve caute intre Beduini, intre curdi si intre tataru, Cercasieni, pe fratii vostri. — Cu ce scopu? —

Cá déca-i veti aflá între órdele celea selbatice, pe acei cautati frati ai vostri cu ori si ce pretiu, se-i aduceti la voi, se colonisati cu ei puste Ungariei, si se intariti natiunea vóstra.

Asupra cui? —

Nu dicu asupra Austriei, ci fara indoiea asupra colocuitorieloru natiuni, cu care neci odata n'ati avutu cugetu curatu de a imparti fratiesce si benele cá si povoarele patriei cu ele.

Noi amu avé mai civilisati si mai aprópe, si mai puternici frati, de catu órdele celea selbatice ale Asiei, intre carii — cum vorbiti — va remasu viti'a si seminti'a. —

Si noi, de si ne clevetiti si ne asupriti cu invinuri nedrepte si mintionóse, nu mai cautamu alti frati, fara numai pe voi fratiloru magiari. —

De acea ve spunemu in fație, ca déca negandune din beneficiurile politice ale patriei comune, cuvenintiós'a nóstra parte, ne veti respinge intins'a catra voi fratiesca drépta, si ve vomu observá, ca voi voiti se ve faceti nóa nu frati dá suverani, inaintea nóstra voi veti remané cei mai mari reactionari, si intaritorii nostri asupra vóstra, si apoi de tóte urmarile acestei nedreptatiri voi veti fi respundietori. —

Si ve mai spunemu odata órdianu, ca cu cuvinte, frase, sperantie, si apromisiuni frumóse de ale vóstre — pe care le amu aflatu de bani rei si falimentali — nu ne mai poteti plati, nu ne mai poteti indulci si insielá.

Pretindemu tolu ce ni se cade din beneficiurile patriei si din egalitatea drepturilor politice, adeca, nationalitatea romana recunoscuta, cá si a vóstra, fratiloru magiari, limb'a administrativa in toate ramurile de susu pana josu, prin legi asecurata, cá si a vóstra, reprezentatiune la dietele Tieriei, si parte la tóte deregatoriile si celea mai cardinale, — incepundu dela cancelaria in josu, pana la celu mai de pre urma szolgabireu séu scriitoriu, si tóte acestea — neci mai multu, neci mai puçinu — in acea drépta proportiune, in care natiunea romana, facisiu cu cea magiara séu cea secuiesca, séu cea sasésca supórta si greutatile publice ale patriei, si conferéza la sustienera si apararea ei cu averea, sangele si cu viéti'a s'a. —

M. S....

Din muntii resariteni in 5. Septembrie 1861.

Dupa ce si in comitatulu Turd'a, cá si pe airea retraganduse romanii, fratii magiari 'si au alesu cam dupa placu deregatorii comitatensi, acestia si mai cu séma carora li s'a concediutu administratiunea politica intru nimica n'au voitu a se aratare mai leali si chiaru cu ocaziunea organizareii comuneloru, de catu eum s'au fostu aratatu la organizarea si constituirea comitateloru, de acia apoi de sene urmá, ca unde numai s'a potutu, domnii cercuali asia au condusu trebile, in catu la organizatiunea comuneloru inca nu au respectatu nici catu de puçinu, nici chiaru autonomi'a comunala. —

Auditi! Domnii judii cercuali cu aceeași incepura activitatea constitutionale, ca pe fostii deregatori comunali, ii declarara de necapaci a portá oficie comunale; — unii pentru ca au servitu suptu absolutismu, altii ca au subscrisu protestu, eara altii mai cu séma notarii, ca nu cunoscú limb'a magiara (?!). — Deci apoi benevoira Domnialoru a recomandá de celi apti, preferendu pre fratii loru (magiari) cari si cunoscú limb'a, prin urmare sunt si destoinici a purtá cate un'a comuna romana de nasu. —

Acést'a manevra fratiesca facundusio de regula generala, voi se aplice Domnu jude cercuale alu Eciului (B. A.) si in Topliti'a romana (de lunga Borszék), presimtiendu inse, ca intr'una comuna romana compacta cu vreo 3000 de locuitorii, nu'si va poté resolve problema dupa voia Dsale séu aceloru 2—3 armenasi, totu atatoru proprietari, inainte de ce s'aru fire apucatu de organizatiune, cerca dela particulari pre cine ar' dori de ampioiati comunali. I se spuse din tóte partile, ca de jude voiescu pe Iuon Antalu, de notariu pre fostulu c. r. actualu pretoriale Dn. Ioane Auranu, de colectoriu pe Dn. Nicolau Minorescu. —

Domnialui incepu a si face, cá ampioiatu constitutionale obicinnitelesceptiuni. Dupa ce vediu, ca in contra voiei comunei nu va reesire, facú descoperire la clic'a magiara, consultandui despre medilócele, cari ar' duce la scopu. — Diu'a alegerei sosi. Dn. jude cerc. deschise adunarea cu un'a cuventare scurta, dupa a carei finire ceti numele catoruva candidati, suptu cuventu cá si candu ar' fire tramisu dela gubernu. Comun'a vedindu, ca neci unulu dintre barbati ei nu se afla in numerulu acelora, cu bravulu preotu Minorescu in frunte cu unu cugetu si un'a anima denegá dreptulu gubernului, séu a ori si cui altuia, de a se amestecá in dreptulu loru autonomu, fara scirea

si involiera loru, pretense totu unadata, cá se li se lese si loru in voia, a se folosire de dreptulu constitutionale, si asia asi alege pe barbati loru de incredere. Candu discutá despre alegere intru comun'a si judele cere. caruia i secundá vreo cativa martiafoi, nu sciú pe ce cale chiamatu, séu condusu de ins inctulu propriu si zelulu celu mare intru apararea legiloru din 48 alergá si Domnu protopopu romanescu Boér Áron (??!) din S. Nicolae (in Giurgiu) cá se desteapte pe filii sei sufletesci, ca barbati, pre cari i recometa Dn. jude cercuale si cutare frate magiaru sunt celi adeverati si meritati, ear' nu aceia, pre cari voiesce a'si alegere comun'a. Poporulu vedindu, ca pastoriulu loru, si acia cá si cu ocaziunea restauratiunei scaunului voliesce destulu de reu asi folosi rangulu si auctoritatea spre a'si predare turm'a lupiloru — — numai de catu ilu pofti, cá se taca ori se se departa, cand Dsa more consveto ar' fire voitu asi continuá bunele svatuiri, poporulu indignatu de atata reutate si nerusinare, 'si repeti mai cu asprime provocarea, ba unii voliera chiaru alu luá la trei parale, déca Dn. Minoresculu, parochulu gr. resariténu si altii ponenduse la medilocu nu l'ar fire facutu scapatu.

Dn. jude cercuale suparanduse de un'a parte, ca n'o reesitu cu planulu, de alta parte sperandu, ca ce nu s'au potutu astadi se va face mane, se departá din comuna lasanduo ne organizata. — Comun'a temenduse, cá nu cumva clic'a magiara intriganta se'si jóce rol'a cu daun'a comunitatei, numai decatu compuse una suplica catra comitele suprem, in care concuerenduse aspru asupra procederei D. jude cerc. (B. A.) cerú in termini categorici, cá se le aprobeze si recunósca de deregatori comunali pre celi desemnati si alesi de intrég'a comuna; dechiara, ca densii in comun'a loru romana alegandusi limb'a administrativa oficiósá cea romana, nu voru suferi odata cu capulu cá in comun'a loru se póte oineva deregatoria, ne fiindu romanu si necunos-cundu deplinu limb'a romana.

Dupa un'a asteptare de mai multe luni, in 26. Augustu an. curg. aduse Ddieu pre D. v. comite Georgiu de Bardosiu.

Dn. v. comite cá esmisu de supr. comite, dupa sosire numai decatu demanda adunarea poporului la cas'a comunale. Unu momentu si zelosii Toplitieni cu micu cu mare se coadunara. Dn. v. comite esindu in mediloculu adunarei saluta pe comuna, cu una vorbire pre catu de caldurósá pre atatu de cordiala. Esplica dreptulu constitutionale in urm'a carui poporulu 'si póte alege liberu pre barbati sei de incredere, cá superiori; dise intra altele, ca a trecutu tempulu tristu candu deregatorii comunali inca se denumia de catra unu ampioiatu séu oficiu, si apoi tramitienduse pe capulu comuneloru, debuea sei asculte, chiaru si déca nu se potea intielege cu ei si nici sciea, ca ciné? si de unde sunt? Ast'a vorbire sulla un'a noua viétiá in bunii Toplitieni si in fine candu le dedura volia, cá se'si aléga jude, notariu si colectoriu, dela cari intre alte cualitati, pofti cunoscentia perfecta a limbei romane in vorbire si scrisu, comun'a de catu aclama pe alesii sei cunoscuti. Vedindu intrigantii magiari de un'a parte purtarea cea solida a poporului romanu, de alt'a parte din vorbirea Dlui v. comite, ca acia numai potu avé metechnele locu, tacura cu toti si se invoira, afara de unulu, cu nume Walter Mihály, care doria, se fia densulu notariu.

Domnulu v. comitele enuntia precum s'au si asteptatu in favórea comunitatei. — Dupa statorirea lefiloru noiloru deregatori se esaminara socotele preste veniturile si spesele comunitatei, din care s'au aratatu ca fostulu notariu Nagy Samu unu magiaru, scia Dumnedieu de unde, denumitu si pusu cu sil'a de expiat'a prefectura a Odorheiului, in locu de léfa anuale 400 fior. val. a. sub feliurite preteceste sciú a trage anuatimu preste 900 fr. v. a.

In fine introdusi fiindu noii deregatori formaliter in oficiu, Dn. v. comite priu staruinti'a densiloru precum si involierea comunitatei mediuloci cumpararea unei case in mediloculu satului, care pe venitoriu se se folosésca de casa comunala, promisa totu de unadata comunitatei, ca de ore ce situatiunea Toplitiei, intinsulu ei comerciu cu plute, si marimea poporatiunei o indreptatiescu, cá mane poimane se se primésca in numerulu orasieloru, se va nevoli a le ajutá cererea, de a castigare tergu de septemana si de tíera.

Dee ceriulu, cá comun'a acesta frumósá romana, se inflorésca suptu conducerea acestoru barbati bravi si zelosi; ear' Dlui v. comite i dicemu din anima multiamita, ca cu atat'a interesu si zelu nationale si patriotieu au sciutu multiamire modestele si justele asteptari ale comunei nóstre —

Unu monteanu.

TPANCIIBANIA.

СІВІЛЪ, 12. Септемвѣре. Кіріє! Двѣстръ мълатѣ скрієдї дн интереснѣ школарѣ, дар' съ не ортадї дакъ вомѣ зичѣ, къ зпеле лѣкрърї сѣнт дїнаїтѣа окїларѣ Двѣстръ шї нѣ ле ведедї, сѣѣ къ нѣ воїдї але ведѣ, сѣѣ къ ле деспрєдїдї къ тотълѣ. Да Двѣстръ дн Брашовѣ дн злїца Фьркієї єстѣ о шкѣлѣ къ трєї профєсорї, дої грєчї шї знлѣ сасѣ, къ знѣ катїхєтѣ шї къ 7 зїчємѣ шєптѣ школарї! Чєї дої даскалї грєчї трагѣ кѣтѣ 1200

зичемъ зна миѣ дозъ свѣ фіорині, челъ петдескъ 600 фіор. ші катихетълѣ 800 фіор. дп монетъ свѣ торе де арцінгъ, сѣма 3800 фр. ші кѣ алте келтзиелі де преоте анъ 4000 фіор. Даръ фіндкъ сокотеліе нѣ с'аѣ датъ де кѣдѣва ані, аша нѣ пѣтемъ шті токша цѣфра кѣратъ, каре се келтзеште пе ачѣстъ шкоалъ гречѣскъ, каре се цѣне пе сама челоръ 20 зичемъ дозъ зечі фаміліі греко-вѣлгѣрешті колоніате дп Брашовъ, дп прічінъ кѣ се маі даѣ ші пѣсіоне. Ачѣстъ школъ стъ свѣ протекціонеа мѣрїі оале прінцѣлї Георгіе Бівекъ-Бранкованъ, ка клірономъ алъ фаміліеі бранковенешті. Мѣрїа Са ера съ вїе дп вара а-нѣлї ачѣствїа ла Сїбіѣ ші ла Брашовъ, знде авеа съ іа сокотеліе тошілоръ Сѣмѣта ші Поіана-мѣрѣлї дѣрзїте вїсерїчеі гречешті де Прінцѣлї Грігоріе Брѣнкованъ, кѣ каре прїлежъ Мѣрїа Са ка зндъ милостївъ, че есте, ар фі маі адаосъ чѣваш ла лѣф-шѣреле дідакалїлоръ, челъ пѣцінъ пѣлѣ ла сѣма рѣзндъ де кѣте дозъ мїі фіорині свѣторї ла чѣі гречешті, ші зна миѣ ла челъ сѣсекъ, пѣтрѣ ка съ нѣ ажзпгъ а кѣдѣ ла мїла алтора. Пе кѣндъ ерамъ еѣ ла Брашовъ, ера ворба ші де дптемеіереа зндї цїмпасї греческъ дѣпъ сїстема европееаскъ. —

Панаїот Н.

А л ъ а І ѳ л і а, 11. Септемвѣре. Аполодіа епіскопѣлї Анд. бароне де Шарѣна дп 12. Августъ ап. к. пѣлїкатъ дп „Оот ші Вест“, прпн кареа дпѣрѣптъ ші рѣспїце кѣ тѣтъ еперїа ші дісупрѣлѣ пе кѣтѣ пѣдрѣптеле пе атѣтѣ скѣрпавеле дпвїзїрї рї-дікате асѣпра преодїмїі ші а інтелїцендеі ромѣнешті де кѣтръ комїтеле сѣсекъ Францїскъ де Салмен ші де кѣтръ маїстра-тѣлѣ дп Сїбіѣ, — а продѣсъ ла ачѣіа карїі чїтескъ пѣмдеште чѣа маі пѣлѣкѣтѣ імпресїоне *). Зндъ алтѣ актѣ офїціосъ ромѣ-пескъ, кареле съ апѣре інтереселе, опѣреа ші секзїратеа націо-налъ кѣ атѣта ресептѣчѣне, дпкъ нѣ мї с'а дпѣжплатъ съ ве-демъ, афаръ пѣте де рѣспїлосѣлѣ мїтрополїтѣлї Алекандрѣ Ст. Шѣлѣдъ датъ пѣре-мї-се дп 29. Ізніѣ а. к. Есч. Сале Давї гѣ-бернаторъ ла кѣмпїтеле дпвїзїрї арѣпкате пе атѣпчї маі вѣр-тосъ асѣпра ромѣлїлоръ дпн комїтатѣлѣ Албеї де жосъ. Пѣкатѣ кѣ асѣменеа акте нѣ се даѣ маі кѣрѣндъ пѣлїчїтѣдї **).

М ѳ р е ш ѣ — О ш о р х е і ѳ, 4. Септемвѣре. Дп 20. Августъ се дескїсе аїчї тавѣла рецѣскъ прпн комїсарїлѣ гѣвернїалѣ кон-теле Іосїфъ Немеш, дѣпъ кѣм штімъ дп модъ колелѣ. Нѣ пѣ-темъ деї а нѣ дпкѣншїтїца, кѣ форѣла жѣрѣжпѣлї ші анѣ-мїтѣ пасѣлѣ: „Конфортъ кѣ інстрѣкціонїе че се воръ еміте дп вїторїѣ а жѣдека“ а фѣкѣтѣ пе зндї де н'аѣ врѣтѣ се пѣлѣ жѣрѣ-жпѣлї, маі вѣртосъ, канчелїстїї дела тавѣлѣ, каре венїрѣ пѣ-трѣ фачереа праксеї дп стѣділѣ іспїдікѣ, н'аѣ депѣсѣ жѣрѣжпѣ-тѣлѣ; еарѣ протопотарїлѣ Стефанъ де Хорватѣ ші проф. Алексїѣ де Дожа, прѣкѣм ші асесорѣлѣ Іоане Концѣ аѣ ресїпатѣ; кѣ тѣте ачѣстеа кѣртеа жѣдекѣторѣскъ де інстанца а дѣва ші а дпчѣпѣтѣ актївїтатеа ші де мѣстрѣ ші ва лѣа детермїпѣчїлїе конфѣрїнѣі жѣдецілѣлї кѣрїалѣ дпн Жгарїа, еарѣ професорѣлѣ Дожа ва ре'п-чене ла колецілѣ реформатѣ, каре пѣлѣ акѣм ера дѣградатѣ ла зндъ сїмплѣ цїмпасїѣ, зндъ кѣрсѣ де дрѣпѣтрї, чѣеа че дпѣжкѣрѣ пе мѣлї.

Токша азїмъ, кѣ ші дп Клѣжъ о'а ре'пчѣпѣтѣ кѣрсѣлѣ де дрѣпѣтрї дп колецілѣ де аколо, еарѣ фѣста академїѣ катол. де дрѣпѣтрї дпкъ стѣ пѣмїшкатѣ спро алтѣ дпвїере. —

Catra fratii romani din comitatulu Zarandului

asia se adresѣza romanii din comitatulu Solnocului de mediulocu si alu Crasnei: „Salutam cu bucuria nobil'a vѣstra intreprindere, zelulu, energїa si adevѣratu roman'a constantia, prin care staruїti a remanѣ sї credїntїosi dulceї nѣstre patrie Transilvanїa, avisanduve, ca, de si manecamѣ maї tardїu cѣ voi; totusi la aceea meta dorїmu — cu ajutorїulu cerїului — a ajunge la care voi curgetї; inse n'au sositѣ tempulu, cѣ se deslegamѣ — inca — limb'a clopotului, ca-ce noi aїci suntemѣ sub incuїsїtїunea Spanїca. — Cu tѣte suntemѣ gatїti Sapienїtї pauca. — La Chiorenї apoi: „Alaturative si voi lunga noi, si de fulgere se pѣra, de tunetu si putїosa, orcare s'aru retrage din glorioսulu locu!“ etc. resuna din 115 mїi rosturi romane, din comit. Solnoculu m. si Crasna, adaugundu: Se traїesca dulcea nѣstra patria Transilvania! apoi —

Eara: Ardua per praeceps, gloria vadit iter!!! Ovid. Eara romanii din fїndulu congressu nationalulu sѣu diet'a Transilvanїeї se'si aduca amїnte de noi. —

*) Intocma s'a intemplantѣ si in Brasїovu. Red.

***) Nu se dau, ca adesea legїle unei prudїntїe acuratu calculatѣre її impunѣ o strїnsa tacere pe unu tїmpu ѓ recare; alu doїle ca ce nu nї se comunica їndata nu potї nїcї impartasi iute; in urma, ca prea lungїle raporturi — si ne'cetatele reclamari din comitate si districte ne au ocupatu multu spatiuluї foїloru, apoi: Unum est faciendum, alterum non omittendum.

Red.

ЖНГАРИА. Бѣрѣвадї чѣі маї де інѣлїнѣдѣ аї Жгарїеї тогѣ маї факъ дпчѣркѣрї спре а стѣрче кончесїнї дела Віена. Кѣндъ терѣсѣ депѣтѣчѣнеа романѣ ла Віена, пѣмаї азїал прпн жѣрпалеле маїаре ші дп чѣркѣрїле лорѣ прїватѣ де кѣтѣ хѣле ші дпнѣтѣ-чѣлї, кѣ адекъ пѣмаї реакціонарїї ар' баге ла зша Віенеї; акѣма дпѣсѣ vedemъ, кѣ кїарѣ ші Прїмателе еарѣш се дѣсе дп 7. ла Віена, асѣменеа о фѣкѣ ші вїчѣпресѣдїнтеле Іокотенїнѣі де Каролї ші гр. А по нї дїмпрѣчпѣ кѣ алїї, фѣрѣ ка чїлеѣа сѣ'ї пѣтѣскъ де реакціонарї. —

Комїтателе зндъ дѣпъ алтѣлѣ девїнѣ свѣтѣ комїсарїате ре-цѣшті дп рѣндѣлѣ кѣрора се афлѣ ші комїтатѣлѣ Хевешѣ ші Са-волѣ, каре се пѣсесерѣ кїарѣ пе пїчѣрѣ репѣлїканѣ, — перекѣ-поскѣндѣ нїчї кѣрїа рецѣскъ, фїндкъ депѣмїрїле нѣ ера контра-сѣмпате де мїнїстерїлѣлѣ зндѣрескъ. —

Нозъ адецѣрї де комїсїзнї комїтатѣне. Канчеларїа азїлкъ а Жгарїеї дпн воїнда арѣтатѣ а Маїестѣдїї Сале вреа а рѣстѣзѣра ваза мѣнїчїнїелорѣ ші спре околѣлѣ ачѣста зїче, кѣ треѣе регѣлате адецѣрїле челеа фѣкѣте пѣсте канѣ прпн ко-мїтате; рецѣле арѣ дрѣпѣтѣлѣ а свплїнї лїпселе лецілорѣ провїсо-рїе дп сѣновлѣ констїтѣцїонеї — дѣпъ чѣрїнда треѣвїнѣделорѣ — пѣлѣ ла діетѣ; ші чѣа маї зрїнѣгъ треѣвїнѣдѣ е акѣм регѣлареа адецѣрїлорѣ комїсїзнелорѣ де комїтатѣ ші четѣдї. Пѣлѣлѣ ачї е басатѣ пе чѣноѣ ші елѣ дп 5. Септемвѣре сѣ шї пропѣсѣ ла сѣ-тѣлѣ мїнїстерїалѣ дпн мандатѣлѣ Маї. Сале спре десѣтере; стрѣ-мѣтѣрїле адецѣрїлорѣ се ворѣ фаче пе аколо знде се фѣкѣрѣ протестеле ші опѣсѣчїлїе ла адецѣрїле де маї дпнїте, каре ворѣ фї сѣѣ а се сѣспѣнда сѣѣ а се десѣїнѣда кѣ тотѣлѣ. — Ко-націоналїотїї поштрї, карї о пѣдїрѣ атѣтѣ де зрѣтѣ кѣ околїзнеа прїмелорѣ адецѣрї, дпкѣтѣ рѣтѣасерѣ пѣтѣтїндеѣа дп мїпорїтате шї ка а чїчѣеа рѣтѣ, дѣрѣ ворѣ десѣволта акѣм де тїмїзрїѣ о алтѣ еперїѣ, каре сѣ фїѣ де ажзпѣсѣ пѣтрѣ де а'шї компрова спїрїтѣлѣ де вїѣцѣ ші копшїтїнѣдѣ де дрѣпѣтѣлѣ че пе компете. Чїне сѣ ажѣтѣ пе сїне пе ачѣла лѣ ажѣтѣ мї Дѣмпѣзеѣ, дар' по-рѣтѣлѣлѣ фрїпѣтѣ сѣ нѣлѣ аштепте нїмїнї кѣ гѣра кѣскатѣ. —

Вїена. Преѣа дп 12. асѣкрѣза, кѣ о'а отѣрѣжѣ кѣзѣа діетеї арѣделене; мїн. де статѣ аѣ комѣнатѣ кѣ кѣпчеларїлѣлѣ зндъ компромїсѣ, дѣпъ каре конкїтѣмареа діетеї ла Сїбіѣ сѣ се факъ дпкъ дп септѣмѣна ачѣста.

Лїдїлѣ дп 9. скрїа, кѣ ресѣлѣцїзнеа дпнѣр. аѣ ешїтѣ, дпсѣ пѣпереа еї дп лѣкраре с'а дпнѣдекатѣ; апѣї адаѣде: „їнѣлїнѣда антїмаїарѣ е тѣре шї пѣтернїкѣ, ачѣота о подї сїмѣї дп тѣтѣ клїпїта.“ — „Оот. Z.“ апѣї о спїзне пе фадѣ, кѣ в. Кемени с'а дпчѣркатѣ а рѣрї пѣтерѣлѣ ромѣлїлорѣ ла діетѣ, прпн претенсї-неа чѣпсѣлї де 8 фіор. dare пѣмаї пе пѣтѣпѣтѣ, дпсѣ се фѣкѣ дпвоїре шї чѣпсѣлѣ рѣтѣсе де 8 фіор. комѣтѣндѣ тѣте дѣрїле дїрѣпте дп елѣ; еарѣ мїнїстрѣлѣ де статѣ дпкъ кончесе, ка сѣ се конкїете шї регалїшті дпн тѣте націзнїле, ла чѣеа че нѣ се дпвоїеа маї нїпте.

„Fortschritt“, че се афлѣ акѣм дп солдѣлѣ маїарѣ, пѣлї-кѣ о мїнѣчпѣ конѣзратѣ дела Мѣрѣш-Ошорхеїѣ. Ворѣндѣ дес-пре штірїле ешїте дп казѣа діетеї, апѣї рефлѣктѣ кор. more so- lito кѣ тѣтѣ фѣрѣїегатеа аша: „Дп Віена се афлѣ ѓменїї дп рѣтѣчїре, дѣкѣ крѣдѣ некѣндїїонатѣ злора, карїї се пѣртѣ аколо ка депѣтадї аї націзнїеї romane; попорѣлѣ шті десѣре тѣтѣ де-пѣтѣдїзнеа пѣмаї атѣта, кѣ се факъ колѣкте пѣтрѣ DD. депѣтадї шї зїче кѣ а азїтѣ кѣ зрѣкїле, кѣ зндѣ че фѣ провокатѣ а коп-трївї реѣпѣнсе, кѣ елѣ нѣ шті нїмїка де нїчї о депѣтѣчѣне“ ш. ч. л.

Азїдї апѣкѣтѣрѣ дпфѣрналѣ шї ворѣлѣ пѣрѣшїпатѣ! Аѣ нѣ свѣт депѣтадїї ромѣнї трѣмїшї де комїсїзнеа націоналѣ перѣпа-нѣпѣтѣ? Аѣ нѣ с'аѣ прїмїтѣ еї кїарѣ шї де Маїестѣтеа Са Ам-ператѣлѣ ка атарї? Че? — Еї дар' зїтѣсѣмѣ, кѣ Дѣвѣстрѣ а'дї фї дорїтѣ, ка шї ачѣеа депѣтѣчѣне сѣ кончѣеа пѣмаї дпн рѣнегадї, апѣї аведї тогѣ дрѣпѣтѣлѣ а вѣ спѣла гѣра, кѣ зѣѣ вѣрѣвадїї ачѣіа н'аѣ фостѣ нїчї ворѣ фї дп вѣчї рѣнегадї.

Алѣелїѣ се о азѣкѣмѣ, фраділорѣ маїарї, кам аша кѣм ворѣеште шї Дп. конте Нїколаѣ Бѣлѣн дп „Конкѣрдїа“, знде зїче, кѣ знде е констїтѣцїоне, аколо дпдѣшерѣтѣ се ва фѣрї чїне-ва де кѣтаре маїорїтате, дѣкѣ ексїстѣ дп фапѣтѣ — шї маї зїне ар фї, ка се дорїдї ка шї пої сѣ пе дескѣперїмѣ шї форѣмѣ-лѣмѣ дорїнѣеле кїарѣ шї дптр'зндѣ конгрѣсѣ націоналѣ шї апѣї сѣ пе респѣктѣмѣ зндї пе алїїї дптокма, еар' се нѣ кѣзѣтѣмѣ ока-сїзнїле кѣ лѣмїнареа кѣм амѣ пѣтѣ дѣтраѣе зндѣ алѣзїа пе пе-дрѣпѣтѣ. —

Cronica esterna.

ИТАЛИА. Мїнїстрѣлѣ де естерне алѣ Італїеї Рїкасолї емїсе зндѣ чѣркѣларїѣ кѣтрѣ тодї репрезѣнтандїї сѣї акрѣдїтадї пе ла ка-бїнѣте, дпн каре дескѣперѣ старѣа Неаполї кѣ лѣптеле реакціо-нарїе дѣндѣ операндѣ але пѣдѣшї, елѣ аскрїе тѣте лѣптеле ачѣстеа

съпървоо колжкърпїи шї дшпїнтєнрїї, че се дѣ ванделорѣ ачє-сторѣ реакціонаре дїн Рома парти дела партиа клерикалѣ парти дела ексреѣеле вѣрвонѣ, фѣрѣ ка се аївѣ врео колѣре демпѣ де отїматѣ, шї фѣрѣ ка ексреѣеле се аївѣ кѣраѣїа а'шї редїка фла-шѣра, кѣ тѣте кѣ се афлѣ а фї аїїѣатѣ шї пѣтрїтѣ дн реакціѣнеа са шї дїн афарѣ, шї апої апасѣ дшпареїїрарѣа, кѣ пѣпѣ кѣндѣ тревїле кѣ Рома ворѣ ретѣнѣ аша кѣт овнт акѣт, Italia meзи-палѣ нѣ се пѣте дшпѣчїї. Ачєстѣ черкѣларїѣ атакѣ дн тоате пѣрѣїле, атакѣ гѣверпїѣ папалѣ, каре шї респїнсе дшпїнѣїрїле а-рѣнкате асѣрпїї ка клевете рѣѣтѣѣоо шї атакѣ дн кѣтѣва шї по-лїтїка лѣї Наполеонѣ, каре протѣѣе Рома, ка сѣ фїѣ кѣїѣѣ реак-ціѣнеї, сїмїдѣлѣ не ачєста моралїчєште ашї ретраѣе арматѣ дїн Рома. Жѣрпалеле ѣертѣане кредѣ, кѣ ачєста ар фїї пѣтѣаї о ма-неврѣ фѣкѣтѣ кѣ дшѣелеѣереа лѣї Наполеонѣ, ка ачєста сѣ'шї ес-кѣѣе скїшвареа полїтїчєї, дѣкѣ ш'ар ретраѣе арматѣ дїн Рома шї ар лѣоа дштрареа пїемонтесїлорѣ шї фїїндкѣ deodatѣ ешї шї о вросѣрѣ дн Парїсѣ дн кѣвса ачєста, атендїѣнеа тѣтѣрорѣ е траѣе акѣт маї мѣїтѣ спре евєпѣгала ресолѣїре а кѣвсєї Ромѣне. — Токѣта маї четїмѣ, кѣ трѣне італїане аѣ пѣшїтѣ шї не терїторїѣлѣ Папєї дн гѣна бандїїлорѣ, еарѣ Гоїонѣ ѣенер. трѣнелорѣ фран-чєсе а прїмїтѣ ordїне а пѣї лѣса сѣ трѣкѣ гранїѣеле папале. Нотѣмѣ, кѣ Франѣа еарѣшї а реїнтрѣтѣ дн репортѣ амїкалѣ кѣ Вїкторѣ Еманѣелѣ трѣмїїндѣ де солѣ акредїтѣтѣ ла кабїнетѣлѣ італїанѣ не репѣмїтѣлѣ Бенедєвї, каре шї ре'нчєпѣ комєрчїѣлѣ дї-пломатїкѣ дштре ачєстеа кабїнете.

ФРАНЦІА. Парїсѣ. Аїчї а ешїтѣ о вросѣрѣ: Дшперѣ-тѣлѣ, Рома шї Італїа“ дн каре се declѣгѣ кѣвса романѣ аша: Гѣверпїѣлѣ італїанѣ ва да тѣте гаранїїеле морале шї матєріале пєнтрѣ пєдєпєндїнѣ Папєї, неврѣндѣ еїѣ а прїмї ачєста, се ва апєла ла вогѣлѣ попорѣлї романѣ. Ачєстѣ плєвїсїтѣ се ва фѣчє дн фѣѣа арматєї франчєсе шї декрєтѣндѣ попорѣлѣ аша, Вїкторѣ Еманѣелѣ ва окѣпа локѣлѣ гарпїсѣнєї франчєсе, каре се ва ре-траѣе. Вїкторѣ Еманѣелѣ ва проклѣта апої дшвоїреа че ва фѣ-чє шї че ва дшкєїѣ кѣ пѣтерїле католїчє спре сѣсѣїнєреа пєдє-пєндїнѣї скѣвѣлї апостолїкѣ шї а splendorєї рєлєѣєї лѣї. „Дѣкѣ Папа ва вїпєкѣвѣнта Італїа, атѣнчї ва дшчєпє о пѣѣѣ епокѣ пєн-трѣ вєсєрїкѣ, дѣкѣ нѣ, атѣнчї ѣрсїта сѣ'шї кѣѣте кѣлєа, дар'Рома кѣтѣ се фїѣ а Італїє.“ Се кредє, кѣ Лаѣеронїєрѣ е аѣкторѣлѣ вросѣрєї, кѣ тѣте, кѣ „Монїторѣлѣ“ о деспрѣѣѣ. Дшсѣ ешїндѣ еа кѣт deodatѣ кѣ черкѣларєа лѣї Рїкасолї, траѣе мѣлѣтѣ атендї-ѣнеа пѣвїкѣлї. —

Англїа армѣѣлѣ шї Франѣа фѣчє асємєнєа кѣ дштѣрїєа портѣрїлорѣ. Еарѣ реѣнѣїнеа ѣертѣанѣ се тотѣ дшкѣрдѣ а'шї дш-трѣпї елєментѣлѣ сѣпѣтѣ рєѣеле Прѣсїєї, прєкѣндѣ алѣ фракціѣне воїєште тотѣ двалїсѣѣлѣ, ад. жѣмѣтѣте ѣертѣанїа пѣпѣ ла Маїнѣ сѣпѣтѣ Австрїа шї де ачї дн сѣсѣ сѣпѣтѣ Прѣсїа. — Сведїа стѣ дн рєлѣдїѣне амїкалѣ кѣ Франѣа. Еарѣ Рѣсїа, де кѣндѣ а ур-пѣсѣ дн копѣрїнѣеле дела Константїнополє, ка сѣ се амѣпє зпїреа Прїнчїпателорѣ дшкѣ не 3 ані, аѣ дштрѣтѣ дн прєпѣсѣ ла Франѣа шї чєлєлѣлє пѣтерї, кѣ п'аре кѣѣетѣ вѣпѣ кѣ Прїнчї-патєлє. —

U n i t i i.

(Ѣртѣаре дїн Нѣмерѣлѣ трєкѣтѣ.

Пре ачєстѣ тїпѣ се сѣпѣсе Трансїлѣванїа касєї хѣвсѣѣрїѣчє. Персєкѣдїѣнїле де маї 'наїпте коптїнѣарѣ акѣт шї кѣ маї мѣлѣтѣ дшвершѣнѣаре, нѣ пѣтѣаї дїн партиа кѣлѣїлорѣ, чї шї дїн партиа католїчїлорѣ пре карїї сїрїїїїїа гѣверпїѣлѣ пєтѣескѣ.

Ромѣнїї Трансїлѣванїєї, персєкѣтѣдїї дїн кѣвса рєлїѣїїнїї лорѣ, аша прєкѣтѣ вѣзѣрѣтѣ дн кѣрсѣ де шєапте секлє дштрєѣе, дес-вѣрѣкѣдїї де тѣтѣ пропрїєтѣеа шї де тѣте дрєнтѣрїле оменєшїї шї дѣтѣнєѣєшїї, ажѣпсєрѣ акѣт де а нѣ маї пѣтѣеа окѣерї. Кѣртєа пєтѣдєскѣ, Дшпѣратѣлѣ карє пѣрта тїлѣ де дшпѣратѣ алѣ roma-нїлорѣ, амѣпї пре ромѣнїї кѣ, дѣкѣ с'ар зпї еї кѣ вїсєрїка Romeї пѣтѣаї дн чєлє патрѣ пѣпте, еї шї-ар рєкѣшїтїга тѣте дрєнтѣрїле лорѣ чєлє пєрдѣте.

Астѣелѣ вєдїї ромѣнїї дн деспєрѣрєа лорѣ чєа пєдшкїнѣїтѣ, дїнѣрѣ ла 1697 Ізна Фєбрѣарїѣ зпѣ сїнодѣ тѣре ла Алѣа Ізлїа. Шї дн ачєстѣ сїнодѣ се фѣкѣ ачєа фѣтѣѣѣ дшвоїєлѣ де зпїре кѣ вїсєрїка Romeї.

Ромѣнїї озѣскрїсєрѣ ѣртѣтѣрєлє патрѣ пѣпте:

1) Рєкѣнѣшїтѣ кѣ Папа дела Рома єстє капѣлѣ вѣзѣтѣ а тѣтѣ вїсєрїка крєшїнѣ дїн лѣтє.

2) Мѣртѣрїсїтѣ кѣ афарѣ де черѣ шї афарѣ де іадѣ, маї єстє шї зпѣ алѣ трєїлєа локѣ дн карє єе дїнѣ сѣлєтєлє чєлє пєкѣрѣдїтє шї се кѣрѣѣ (аша пѣмїтѣлѣ Пѣргѣторїѣ).

3) Kredemѣ кѣ шї пѣнєа азїмѣ єстє матєрїѣ десѣѣлѣ пєнтрѣ чїпа domпѣлї.

4) Kredemѣ кѣ сїпїрїѣлѣ сѣпт пѣрчєдє дела Тѣтѣлѣ шї дела Фїїѣлѣ.

Тотѣodatѣ дн шєдїнѣа а доѣа а ачєлѣїашї сїнодѣ еакѣ че о'а отѣрѣтѣ: „вїсєрїка ромѣнѣ ла алѣтѣ чєва, афарѣ де ачєлє 4 пѣпте, озпѣтѣ нїчї зпѣ стєамѣтѣ сѣ нѣ се сїлєскѣ; дн жѣдєкѣдїї сѣ нѣ се пѣрчєдѣ дѣпѣ дрєнтѣлѣ канонїкѣ алѣ латїнїлорѣ, чї дѣпѣтѣ ка-пѣнєлє шї датїнєлє вїсєрїчєї рѣсѣрїтєнє; клєрѣлѣ ромѣнѣ сѣ аївѣ тотѣ ачєлєшї дрєнтѣрї, прївїлєѣїє, сѣкѣтїрї шї лїбєртѣдїї де карє се вѣкѣрѣ католїчїї; ромѣнїї сѣ нѣ се пѣлї сокотєскѣ де озѣерїдїї дн дѣрѣ шї сѣ се дшпїнтєѣе ла тѣте дєрєгѣторїєлє.“

Еатѣ kondїѣїїнїлє сѣпѣтѣ карє се прїїмї зпїрєа кѣ вїсєрїка Romeї.

Сѣ не грѣвїмѣ дшпѣ а констѣта пѣтѣаї де кѣтѣ доѣѣ фѣпте:

Дштѣїѣ кѣ, де шї се рєкѣнѣшїтє Папа де капѣлѣ вѣзѣтѣ а тѣтѣ вїсєрїка дїн лѣтє, ромѣнїї зпїдїї дшсѣ пѣтємѣ зїчє кѣ нѣ аѣ нїчї зпѣ рѣпортѣ кѣ елѣ; де шї зпїдїї с'аѣ облїгатѣ а кредє кѣ пѣнєа азїмѣ єстє десѣѣлѣ пєнтрѣ лїтѣрѣїѣ, дшсѣ де кѣндѣ зпїрєа с'а фѣкѣтѣ, шї пѣпѣ дн зїѣа де асѣѣї, зпїдїї кѣ азїшѣ нїчї odatѣ нѣ с'а сєрвїтѣ шї нѣ се сєрвєскѣ, чї тотѣдєѣна дела дшчєпѣтѣ шї пѣпѣ асїѣї пєкѣрѣмѣтѣ кѣ прєскѣрѣ шї кѣ вїнѣ ка тодї орѣдѣшїї, аша дшкѣтѣ кредїнѣа лорѣ деспрє сѣфїчїїнѣа азїмєї католїчїлорѣ єе рєдѣѣо ла о кредїнѣѣ кѣратѣ теорєтїкѣ, фѣрѣ сѣ фїѣ дшдатѣ-рѣдїї де а о ѣрѣта шї фѣрѣ сѣ о ѣрѣѣѣе дн прѣкѣтїкѣ; шї дн фїнє, де шї о'аѣ облїгатѣ а кредє кѣ опїрїѣлѣ сѣпт пѣрчєдє де ла Тѣтѣлѣ шї дела Фїїѣлѣ; дшпѣ пѣпѣ дн зїѣа де асѣѣї нїчї дн вїсєрїка Блажѣлї нїчї дн орїчє алѣ вїсєрїкѣ зпїтѣ дїн Трансїлѣ-ванїа, крєзѣлѣ нѣ с'а зїсѣ шї нѣ се зїчє алѣфєлѣлѣ дєкѣтѣ дшток-мѣаї ка ла орѣдѣшїї, адєкѣ фѣрѣ а се адаѣѣе кѣвїптелє: шї де-ла Фїїѣлѣ.

Алѣ доїлє фѣпѣтѣ єстє кѣ партиа чєа маї тѣре а romanї-лорѣ дїн Трансїлѣванїа шї дїн Ѣнгарїа, прѣ Ізнѣгѣ тѣте гѣнєлє чє аѣ сѣѣерїтѣ. п'аѣ прїїмїтѣ зпїрєа, шї тодї Бѣлѣѣїанїї аѣ рѣтѣасѣ пєвнїдїї пѣпѣ дн зїѣа де асѣѣї.

Де кѣтє орїї сѣѣ гѣверпїѣлѣ пєтѣескѣ, сѣѣ зпѣгѣрїї, сѣѣ кїарѣ врє зпѣ пєкѣлїтѣ епїскѣпѣ зпїї черка сѣ дштрѣдѣкѣ чєа маї пє-дшсєпѣнатѣ датїнѣ католїкѣ дн вїсєрїка зпїдїїлорѣ, ромѣнїї зпїдїї, клєрѣ шї попорѣ, тотѣдєѣна се рєволѣта дн копшїїнѣа лорѣ, шї протєстѣ кѣ епєрѣїѣ дн копѣра зпѣрѣ асємєнєа дшпїрї. Аша протєстѣрѣ зпїдїї дн сїнодѣлѣ лорѣ дела 1700, ка сѣ нѣ фїѣ сї-лїдїї а прїїшї алѣѣчєва дела католїчїї афарѣ де чєлє патрѣ пѣпте, шї ачєлєа дшкѣ дн дшѣелєсѣлѣ де маї сѣсѣ, шї ка рїѣлѣ шї тѣте датїнєлє вїсєрїчєї грєчєшїї (рѣсѣрїтєнє) ла зпїдїї сѣ рѣтѣїѣ пє-атакатє.

Пєнтрѣ ачєєа се шї пѣтєскѣ зпїдїї дїн Трансїлѣванїа грєко-зпїдїї сѣѣ зпїдїї де вїсєрїка сѣѣ де рїѣлѣ грєчєскѣ.

Дн шєдїнѣа сїнодѣлї зпїдїїлорѣ дїн 5. Сєптємѣрє 1700 чє-тїмѣ: „Еарѣ афарѣ де чєлє патрѣ пѣпте нїмїка сѣ нѣ се прїї-тєєкѣ.“ Еарѣ дн актєлє сїнодѣлї зпїдїїлорѣ дела 1739 Маїѣ 25. чїтїмѣ ѣртѣторїѣлѣ копѣлѣсѣ: „Чєлє патрѣ пѣптѣрїї карє кѣ-прїндѣ сѣпѣта зпїрє пѣрѣрєа шї пєлѣсѣтѣ, чїпстїтѣлѣ. поотрѣ клєрѣ лє ва пѣї, еарѣ ла маї мѣлѣтє кѣ нїчї зпѣ стєамѣтѣ сѣ нѣ се сї-лєскѣ;“ шї еарѣшї: „лєѣєа канонїчєскѣ чє се зїчє пре Рѣшѣнїѣ правїлѣ, єѣ рѣтѣїѣ дн пѣтєрєа са, шї дѣпѣ ачєєа сѣ зѣмлє жѣ-дєкѣдїїє.“

Еатѣ Domпїї мєї, зпїрєа шї зпїдїї дїн Трансїлѣванїа! —

(Дшкєїєрєа ва ѣрѣта.)

Пєстѣа. „ТѣТТІ ФРѣТТІ“ алѣмапѣкѣ комїкѣ кѣ ілѣотрѣ-дїїнї а ешїтѣ аїчї ла лѣмїнѣ, рєдїѣєатѣ де Бѣкѣрѣ Рѣсѣлєа том. I. врос. I. а ешїтѣ кѣ лїтєрє латїнє. Прєѣлѣ зпєї врос. е 40 кр. шї ла 6 ексємплєрє се дѣ зпѣлѣ грѣтїсѣ шї се ва коптїнѣа дѣпѣ апрошїтєрє. —

Кѣрѣсрїлє ла вѣрсѣ дн 13. Сєптємѣ. к. п. стѣѣ ашєа:

	Вал. азст. фр. кр.
Галвїнї дшсѣрѣтєшїї	6 51
Аѣгсѣѣрѣ	135 85
Londonѣ	137 —
Дшпрѣтѣтѣлѣ націѣналѣ	80 65
Облїгѣцїїлє металїчє ескї де 5 %	67 70
Акціїлє вѣнѣѣлї	739 —
„ кредїтѣлї	177 —